

Nationaal Glasmuseum Leerdam / Glasblazerij

€ **286.497**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **698.211**
gevraagd
subsidiebedrag

Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam (hierna: Glasmuseum) ontsluit en beheert voorwerpen die betrekking hebben op de glasindustrie en beheert de Glasblazerij. Het museum stelt glas centraal in een nationale en internationale context. Het benadert het materiaal vanuit verschillende invalshoeken. De vier fronten waarop het museum zich wil profileren zijn: de schatkamer, het glaslab, het kenniscentrum en het verhaal. Het museum is een netwerkmuseum dat verbindingen tot stand wil brengen, bijvoorbeeld tussen vormgeving en kunst, maar ook tussen ambacht, creatie en productie en kennis, presentatie en educatie. Er wordt voortdurend naar het heden, het verleden en de toekomst gekeken. Naast het museum en kenniscentrum is er ruimte voor experiment in het glaslab, waar de Glasblazerij deel van uitmaakt. Het museum fungeert tevens als werkplaats en broedplaats voor kunstenaars en makers.

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.26 van de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017 – 2020.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Nationaal Glasmuseum Leerdam een subsidiebedrag toe te kennen van € 286.497, op voorwaarde dat het museum een nieuwe, sluitende, begroting indient met een daarop aangepast activiteitenplan. Dit bedrag is conform de indeling in categorie 1.

De raad is van mening dat het museum een collectie beheert die van nationaal belang is en deze op vernieuwende wijze toegankelijk maakt. Het museum heeft laten zien met zeer weinig middelen een aansprekende koers te kunnen varen. Het activiteitenplan bevat ambitieuze plannen met verrassende invalshoeken. Ook laat het plan zien dat het museum nadenkt over zijn museale functie en de eigenzinnige invulling daarvan. Het museum geeft ruimte aan vernieuwing en experiment.

Het gekozen profiel komt terug in alle facetten van het plan. Het museum toont zich op (inter)disciplinair vlak vindingrijk. De Glasblazerij is zowel een werkplaats als een broedplaats voor kunstenaars en de creatieve industrie. De educatie is goed doordacht en het initiatief voor een kinderdirectie spreekt aan. Het publieksbereik van het museum loopt enigszins terug, maar de instelling ontvouwt aansprekende plannen om deze trend te keren. Op het gebied van ondernemerschap heeft de instelling veel inventiviteit getoond, maar de financiële situatie vindt de raad niettemin zorgelijk.

Beoordeling

Kwaliteit

Het Glasmuseum heeft de afgelopen periode met weinig middelen een aansprekend en vernieuwend museumconcept ontwikkeld. Het museum heeft veel aandacht getoond voor vernieuwing en experiment. In combinatie met de Glasblazerij is het museum in staat de vele kanten van glas te tonen.

De raad is onder de indruk van het ambitieuze activiteitenplan. Het plan is prikkelend en op veel fronten interdisciplinair. Het museum gaat verrassende verbindingen aan. De raad geeft in de missie aan een 'broedplaats van idealen' te willen zijn, een mooi initiatief ook met betrekking tot de creatieve industrie. De raad prijst het museum in de aandacht die het geeft aan de techniek van het glasblazen en de ontwikkeling van jonge kunstenaars. Hij is positief over de samenwerking met de Gerrit Rietveld Academie en de Design Academy Eindhoven. De raad vraagt zich af of het museum nadenkt over samenwerking met andere instellingen

waarin oude ambachten centraal staan, zoals het Textiellab in Tilburg en het Keramiekmuseum Het Prinsessehof in Leeuwarden.

De raad vindt de indeling van de activiteiten in thema's goed gekozen. De thema's zijn uitgebreid beschreven in het plan en sluiten goed aan bij het profiel van het museum. In het thema 'Hub' draait het om verbindingen tussen verschillende werelden en het aangaan van verschillende coalities. Bij het thema 'Transmediaal Podium' gaat het ook om verbindingen, maar dan met andere materialen en met de podiumkunsten. De raad noemt hier met name het project 'Muzikaal Materiaal', dat opvalt door de vernieuwende en verrassende benadering van het materiaal. Binnen de thema's 'Research Centre' en 'Lab' staan onderzoek en experiment centraal. In beide thema's wordt het verleden verbonden aan het heden. Bovendien wordt binnen het thema 'Lab' gezocht naar vernieuwende toepassingen van het materiaal glas. De output manifesteert zich in bijvoorbeeld tentoonstellingen en performances in de Glasblazerij, maar ook buiten de muren van het museum. In het thema 'Broedplaatsen van idealen' is de raad het project 'Zwart Glas' opgevallen. Hij is benieuwd naar de uitwerking van dit project. Het verheugt de raad dat het museum bij veel projecten verrassende en vaak interdisciplinaire verbindingen aangaat en ook buiten de grenzen van Nederland kijkt.

De raad waardeert het dat het museum aandacht heeft voor het ambacht van glasmaken. Het heeft kennis van oude en nieuwe technieken van het glasblazen en zorgt ervoor dat deze kennis niet verloren gaat. Het 'Lab' is daarom in de ogen van de raad een uitstekend gekozen thema. De eigen glasblazerij die actief deel uitmaakt van het 'Lab' is een meerwaarde voor het museum.

De raad is van mening dat het Glasmuseum met deze plannen, die in veel opzichten interdisciplinair en experimenteel zijn, de museale functie op een vernieuwende manier invult. Deze werkwijze is in de ogen van de raad een voorbeeld voor het gehele museale bestel.

Educatie en participatie

Het Glasmuseum heeft de afgelopen jaren met weinig middelen indrukwekkende stappen gezet op het gebied van educatie. In 2013 ontving het museum 747 leerlingen. Dit aantal steeg in 2014 naar ruim 1.300 en in 2015 naar ruim 4.500 leerlingen. De educatie is in veel gevallen ingebed in het lesprogramma van de bezoekende school. Het museum vervult een verbindende rol in de regio door als trekker op te treden voor de regeling 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. Het museum treedt daarin op als penvoerder. Het is de raad opgevallen dat het museum in deze hoedanigheid verbindingen tussen verschillende disciplines en partners tot stand heeft gebracht. Dit heeft mede geleid tot de grote toename van het aantal leerlingen in 2015.

De raad vindt de plannen voor schoolgebonden educatie goed in elkaar zitten. Het verleden, het heden en de toekomst van de glaskunst zitten goed verweven in de activiteiten en er wordt ook veel aandacht besteed aan het ambacht. Het plan om educatie buiten de museummuren te brengen met behulp van een 'glaskast' spreekt de raad aan.

De raad vindt het benoemen van een kinderdirectie een aantrekkelijk initiatief. Het is een vernieuwende invalshoek om kinderen serieus en participatief te betrekken bij het beleid en de aantrekkingskracht van het museum.

Maatschappelijke waarde

Publieksbereik

De raad vindt dat het museum heldere en aansprekende plannen heeft om meer publiek te interesseren voor glas als kunstvorm, zowel binnen als buiten de museummuren. De raad is van mening dat het tentoonstellingsprogramma voor de komende periode aantrekkelijk is voor een breed publiek. De grootste aantrekkingskracht van het museum is de Glasblazerij. De raad ziet dat het museum dit goed aanwendt om nieuwe doelgroepen te bereiken en te interesseren voor glas. Het museum organiseert workshops glasblazen voor jong en oud. Door

de aanwezigheid van een mobiele glasblazerij op evenementen buiten de museummuren, vergroot het museum zijn zichtbaarheid.

Het Glasmuseum heeft de bezoekersaantallen de afgelopen jaren zien teruglopen van ruim 65.000 in 2013 naar circa 58.000 in 2015. Het museum heeft de ambitie om in 2020 75.000 bezoekers te verwelkomen. De raad benadrukt dat het van groot belang is dat het museum inzet op een breder publieksbereik.

In het kader van de Code Culturele Diversiteit wil het Glasmuseum met de mobiele Glasblazerij op zoek gaan naar een diverser en breder publiek. De raad vindt dit een mooi initiatief, maar mist een concrete uitwerking van dit doel.

Ondernemerschap

De raad vindt de financiële situatie van het Glasmuseum zorgelijk. Het museum is er de afgelopen periode niet in geslaagd de financiële huishouding op orde te krijgen. De gemeente Leerdam heeft het museum een noodlening gegeven om de deuren open te kunnen houden. Het museum heeft risicovol ondernomen en verloren. De raad vreest dat de situatie bij gelijkblijvende en relatief lage subsidie niet lang houdbaar is. Om het ambitieuze activiteitenplan te kunnen uitvoeren is verantwoord en meer realistisch ondernemerschap noodzakelijk, evenals een hoger subsidiebedrag.

De raad is positief over de eigen inkomsten, die voornamelijk worden verkregen uit de eigen productieafdeling. Het museum wil in de komende periode 100 procent aan eigen inkomsten genereren.

De raad vindt het personeelsbeleid kwetsbaar. Het museum verzet veel werk met een krappe personeelsbezetting. De raad vindt het zorgelijk dat het museum zijn personeel geen optimale sociale zekerheid kan bieden. Het vrijwilligersbeleid zit evenwel goed in elkaar; het museum wil hier de komende tijd meer aandacht aan besteden. Het is de raad niet duidelijk wat het museum hiermee beoogt.

De Governance Code Cultuur wordt toegepast, al wordt in de aanvraag niet toegelicht op welke manier de organisatie daar invulling aan geeft.